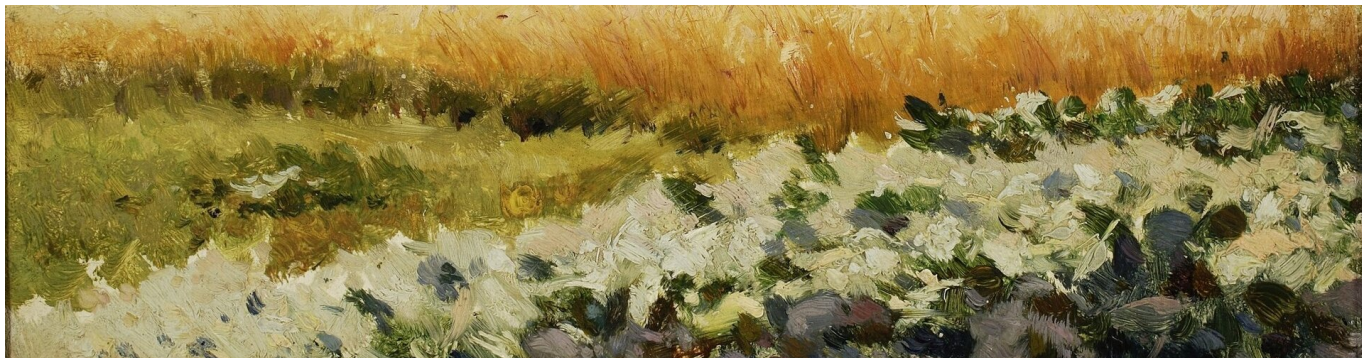




Symboliczny pejzaż modernistyczny Jana Stanisławskiego

- [Symboliczny pejzaż modernistyczny Jana Stanisławskiego](#)



Symboliczny pejzaż modernistyczny Jana Stanisławskiego

Ważne daty

1860-1907 – lata życia Jana Stanisławskiego

1885-1897 – pobyt w Paryżu

1897 – podjęcie współpracy z towarzystwem Sztuka

1897 – objęcie katedry pejzażu w krakowskiej Szkole Sztuk Pięknych

Scenariusz lekcji dla nauczyciela

II. Zapoznanie z najwybitniejszymi osiągnięciami w zakresie architektury i sztuk plastycznych. Uczeń:

II.1. wymienia i rozpoznaje najbardziej znane dzieła sztuki różnych epok, stylów oraz kierunków sztuk plastycznych;

II.11. rozpoznaje gatunek artystyczny, który dzieło reprezentuje;

II.12. wskazuje w dziele sztuki symbol i alegorię, potrafi wytłumaczyć ich znaczenie;

II.13.c) w malarstwie i grafice: kompozycji, koloru, sposobów ukazania iluzji przestrzeni, kształtowania formy przez światło, w dziełach figuratywnych stopnia oddania rzeczywistości lub jej deformacji;

II.14. wskazuje środki stylistyczne i środki ekspresji, które identyfikują analizowane dzieło z odpowiednim stylem, środowiskiem artystycznym lub autorem;

II.17. analizuje dzieła pod względem ikonograficznym, z wykorzystaniem słowników symboli;

II.18. formułuje samodzielne, logiczne wypowiedzi argumentacyjne na temat dzieł sztuki.

II.2. wskazuje twórców najbardziej reprezentatywnych dzieł;

II.3. umiejscawia dzieła w czasie (wskazuje stulecie powstania dzieł sztuki dawnej, a w przypadku dzieł sztuki nowoczesnej i współczesnej datuje je z dokładnością do połowy wieku), w nielicznych przypadkach, dotyczących sztuki nowoczesnej i współczesnej, zna daty powstania dzieł lub datuje je z dokładnością jednej dekady;

II.5. wymienia podstawowe gatunki w dziełach sztuk plastycznych, m.in. portret (w tym autoportret, portret psychologiczny i oficjalny), pejzaż (w tym: weduta, marina, pejzaż ze sztafajem), sceny: rodzajowa, religijna, mitologiczna, historyczna (w tym batalistyczna), martwa natura, akt;

II.9. identyfikuje najbardziej reprezentatywne i najsłynniejsze dzieła na podstawie charakterystycznych środków warsztatowych i formalnych oraz przyporządkowuje je właściwym autorom;

III. Zapoznanie z dorobkiem najwybitniejszych twórców dzieł architektury i sztuk plastycznych. Uczeń:

III.1. wymienia najistotniejszych twórców dla danego stylu lub kierunku w sztuce;

III.3. sytuuje twórczość artystów powszechnie uznawanych za najwybitniejszych w czasie, w którym tworzyli (z dokładnością do jednego wieku, a w przypadku twórców sztuki nowoczesnej i współczesnej – z dokładnością do połowy wieku) oraz we właściwym środowisku artystycznym;

III.5. na podstawie przedłożonych do analizy przykładów dzieł formułuje ogólne cechy twórczości następujących twórców: Fidiasz, Poliklet, Praksyteles, Giotto, Jan van Eyck, Hieronim Bosch, Masaccio, Sandro Botticelli, Leonardo da Vinci, Michał Anioł, Andrea Mantegna, Piero della Francesca, Rafael Santi, Giorgione, Tycjan, Jacopo Tintoretto, Pieter Bruegel Starszy, Albrecht Dürer, Hans Holbein Młodszy, Donatello, Filippo Brunelleschi, Andrea Palladio, El Greco, Caravaggio, Gianlorenzo Bernini, Francesco Borromini, Diego Velázquez, Bartolomé Esteban Murillo, Georges de la Tour, Nicolas Poussin, Claude Lorrain, Peter Rubens, Anton van Dyck, Frans Hals, Rembrandt van Rijn, Jan Vermeer van Delft, Antoine Watteau, Jacques Louis David, Jean Auguste Dominique Ingres, Antonio Canova, Berthel Thorvaldsen, Francisco Goya, Eugène Delacroix, Caspar David Friedrich, William

Turner, John Constable, Gustave Courbet, Jean François Millet, Eduard Manet, Claude Monet, Edgar Degas, August Renoir, Georges Seurat, Vincent van Gogh, Paul Gauguin, Paul Cézanne, Henri de Toulouse-Lautrec, August Rodin, Gustaw Klimt, Alfons Mucha, Antonio Gaudí, Edward Munch, Henri Matisse, Pablo Picasso, Umberto Boccioni, Wasyl Kandinsky, Piet Mondrian, Kazimierz Malewicz, Marcel Duchamp, Giorgio de Chirico, Salvador Dalí, René Magritte, Marc Chagall, Amadeo Modigliani, Jackson Pollock, Andy Warhol, Roy Lichtenstein, Claes Oldenburg, Francis Bacon, Yves Klein, Niki de Saint Phalle, Christo, Duane Hanson, Victor Vasarely, Alberto Giacometti, Constantin Brancusi, Henry Moore, Le Corbusier, Frank Lloyd Wright, oraz artystów polskich i działających w Polsce (m.in. takich jak: Wit Stwos, Bartłomiej Berrecci, Tylman z Gamenen, Dominik Merlini, Bernardo Belotto, Marcell Bacciarelli, Piotr Aigner, Piotr Michałowski, Artur Grottger, Henryk Rodakowski, Jan Matejko, Józef Chełmoński, Maksymilian i Aleksander Gierymscy, Józef Brandt, Olga Boznańska, Józef Pankiewicz, Władysław Podkowiński, Jan Stanisławski, Leon Wyczółkowski, Henryk Siemiradzki, Xawery Dunikowski, Stanisław Wyspiański, Józef Mehoffer, Jacek Malczewski, Witold Wojtkiewicz, Witkacy, Leon Chwistek i inni przedstawiciele grupy formistów, przedstawiciele grupy Rytm, kapistów i grupy „a.r.”, Tadeusz Makowski, Andrzej Wróblewski, Tadeusz Kantor, Jerzy Nowosielski, Alina Szapocznikow, Władysław Hasior, Roman Opalka, Magdalena Abakanowicz);

IV. Kształcenie w zakresie rozumienia i stosowania terminów i pojęć związanych z dziełami sztuki, ich strukturą i formą, tematyką, techniką wykonania. Uczeń:

IV.2. zna terminologię związaną z opisem formy i treści dzieła malarskiego, rzeźbiarskiego i graficznego, w tym m.in. nazwy formuł ikonograficznych, słownictwo niezbędne do opisu kompozycji, kolorystyki, relacji przestrzennych i faktury dzieła;

IV.6. właściwie stosuje terminy dotyczące opisu treści i formy dzieł sztuk plastycznych;

V. Zapoznanie ze zbiorami najważniejszych muzeów i kolekcji dzieł sztuki na świecie i w Polsce, a także z funkcją mecenatu artystycznego oraz jego wpływem na kształt dzieła sztuki. Uczeń:

V.3. łączy dzieło z muzeum lub miejscem (kościół, pałac, galerie), w którym się ono znajduje.

Nauczysz się

charakteryzować cechy twórczości Jana Stanisławskiego;

omawiać związek artysty z krakowskim środowiskiem artystycznym;

określać wpływy artystyczne w dziełach malarza;

wskazywać w obrazach cechy nawiązujące do filozofii modernistycznej i założeń Młodej Polski.

Stanisławski - wielki malarz małych obrazów

Jan Stanisławski był głównym przedstawicielem polskiego **modernizmu** i czołowym reprezentantem **symbolizmu** w polskim malarstwie pejzażowym. Nazywany był wielkim malarzem małych obrazów. Mówiono o nim: „Intelektem – Paryżanin, duchem – Kresowiak”. Ukończył studia matematyczne na Uniwersytecie Warszawskim i naukę w Klasie Rysunkowej u Wojciecha Gersona, a w krakowskiej Szkole Sztuk Pięknych kształcił się u Izydora Jabłońskiego i Władysława Łuszczkiewicza. Tam właśnie w 1897 roku, w wieku 37 lat objął katedrę pejzażu. Do jego zasług należy wprowadzenie w krakowskiej uczelni metody studiów plenerowych. Angażował się w życie intelektualno-artystyczne – sprawował funkcję prezesa Towarzystwa Artystów Polskich „Sztuka”, którego współtwórcą. Lata 1885-1897 spędził w Paryżu, gdzie zetknął się z **impresjonizmem**. Pobyt ten wywarł wpływ na twórczość artysty. Po kilku latach Stanisławski zarzucił eksperymenty impresjonistyczne, koncentrując się na przesyconych symbolizmem, pełnych ekspresji i spontaniczności miniaturowych studiach pejzażowych malowanych w plenerze. Odbił wiele podróży artystycznych m.in. do Włoch, Francji, Hiszpanii, Austrii, Berlina i Czech. Wielokrotnie odwiedzał także rodzinną Ukrainę – Kijów, gdzie mieszkała jego najbliższa rodzina oraz małe miasta prowincjonalne. Od 1900 roku aż do śmierci w 1907 roku prowadził klasę pejzażu w Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie.

“ Zajęcia „uniwersytetu pejzażowego”, jak go sam określał, odbywały się zarówno w murach Akademii, jak i w domu państwa Stanisławskich. Jednak najbardziej spektakularną zasługą Jana Stanisławskiego profesora było wyprowadzenie uczniów wraz ze sztalugami poza mury uczelni – w plener, a tym samym zerwanie z dotychczasowymi akademickimi metodami nauki. Pierwsze kilkugodzinne i początkowo nieliczne plenery odbywały się w godzinach szkolnych, najczęściej na Plantach, w Parku Jordana, lub Ogrodzie Botanicznym, a potem także nad Wisłą w podkrakowskich Dębnikach. Sam również w Dębnikach szukał motywów dla swoich prac malując tamtejsze półdzikie ogrody i sadzawki.

Z czasem, dzięki specjalnemu, zdobytemu przez Stanisławskiego corocznemu dofinansowaniu, wyjeżdżano na kilkutygodniowe plenery poza Kraków – do Tyńca, Porąbki Uszewskiej, Rudna, czy wreszcie do Zakopanego. (...)

Był profesorem bardzo lubianym – ceniono nie tylko jego zaangażowanie, ale i dostrzegano niezwykłą życzliwość, jaką (mimo trudnego charakteru) darzył swoich uczniów. Doceniano wprowadzany przez niego pogodny nastrój, rozśpiewane wymarsze w plener, dobroć

dla uboższych uczniów. Wśród studentów podziw budziło również jego „zapamiętanie w pracy (...)

Jan Stanisławski i jego zdominowana przez pejzaże twórczość, a także działalność artystyczna uczniów uformowała malarstwo krajobrazowe końca XIX i pierwszych lat XX wieku. Wyróżnikiem tego młodopolskiego pejzażu stał się nastrój i symbol. (...)

Źródło: <http://muzea.malopolska.pl/czy-wiesz-ze/-/a/malarz-jan-stanislawski-i-jego-uczniowie?view=full> (dostęp z dnia 31.03.2018)

Wpływy impresjonistyczne w malarstwie Stanisławskiego

W obrazach z lat 80. i 90. XIX wieku Stanisławski malował ulotne zjawiska atmosferyczne, inspirowane paryskim impresjonizmem. Cechą tych pejzaży jest światło słoneczne, blask księżyca, zaakcentowany pierwszy plan i daleka linia horyzontu. Stosował przy tym grubą fakturę i nasyczoną kolorystykę. Tematem niewielkich obrazów były motywy roślinne, które – wyeksponowane na pierwszy plan, często samotne, które nazywał biedactwami, kadrował je fotograficznie, z botanicznym zamięłowaniem, eksponując grę światła oraz skupiając się na nastroju i symbolicznej wymowie roztaczającego się w tle krajobrazu.

“*Kilka traw, bodiaków czy ostów na rozległej przestrzeni stepu jakaś samotna jabłoń, skąpana w różowej pianie kwiatów, szara kępa badyli przy miedzy nie sprawiają nigdy wrażenia szczegółu wyrwanego z całości, lecz pomimo swej cząstkowości łączą się w jakiś magiczny sposób z organizmem świata, pulsującym bezustannie pełnią życia, nawet w najdrobniejszych skupieniach materii.*

Źródło: T. Dobrowolski, *Nowoczesne malarstwo polskie*, t. II, Ossolineum 1960, s. 397

“*Obraz Bodiaki pod słońce* „należy do serii dzieł Stanisławskiego, w których najmocniej ujawnia się spirytualizm jego postawy wobec natury. Zdolność oddania na płótnie wrażenia ulotnej chwili łączy się tu ze wzruszeniem poety, który w każdej, nawet najdrobniejszej roślinie widzi cud życia, każdą postrzega jako immanentną część natury w jej odwiecznym bytowaniu między niebem a ziemią”.



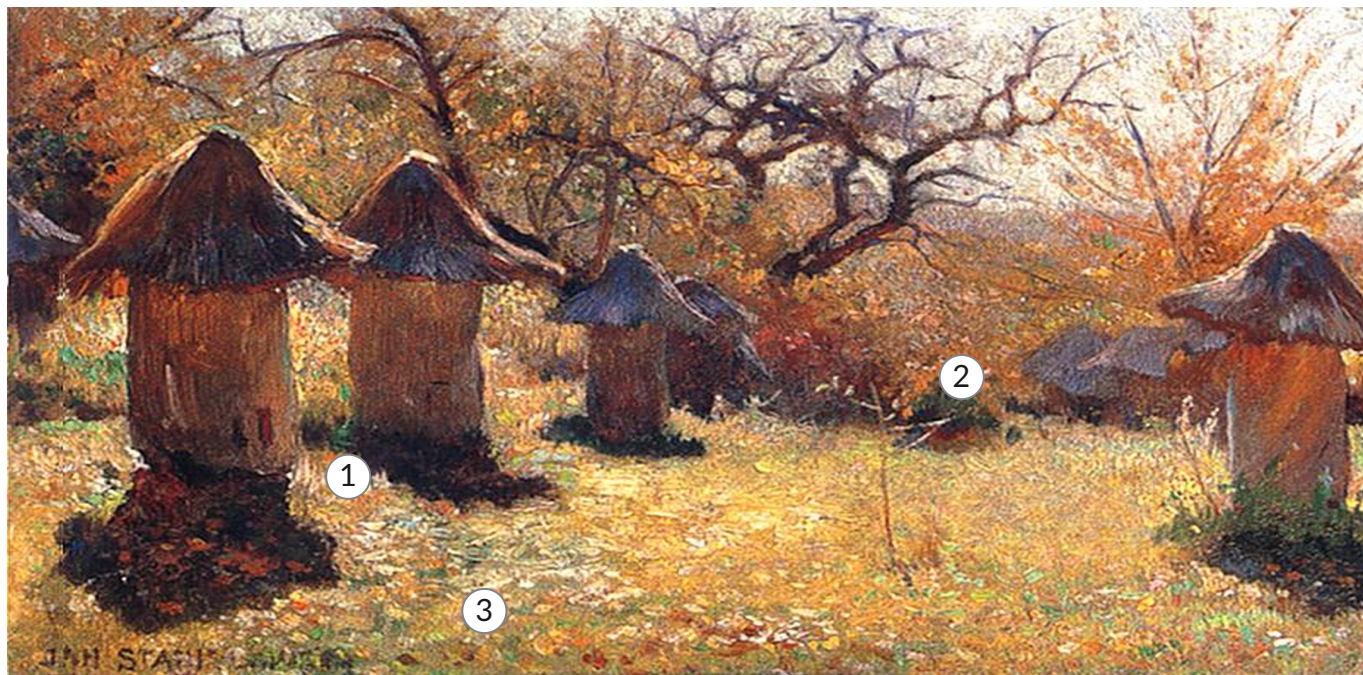
1. Porę roku – lato oddaje tonacją żywa, nasycona barwna.

2. Tytułowe bodiaki uchwycone są pod światło, malarz posłużył się drobnymi plamkami koloru i delikatnymi pociągnięciami pędzla, by oddać wrażenia świetlne i delikatność rośliny.

3. Zestawienie pierwszego planu ze schematycznie i mniej wyraziście namalowanym tłem wywołuje drgania gorącego powietrza.

Jan Stanisławski, „Bodiaki pod słońce”, przed 1895, Muzeum Narodowe w Warszawie, cyfrowe.mnw.art.pl, CC BY 3.0

W twórczości Stanisławskiego powracają często motywy ukraińskie. Malarz, rozmiłowany w pejzażach Ukrainy, stworzył całą serię niewielkich obrazów, ukazujących potęgę przyrody tego terenu. Plenerowym obrazem wskazującym te cechy jest obraz *Ule na Ukrainie*.



1. Tytułowe ule zdają się być zawieszone w nieruchomym powietrzu późnego, upalnego lata.

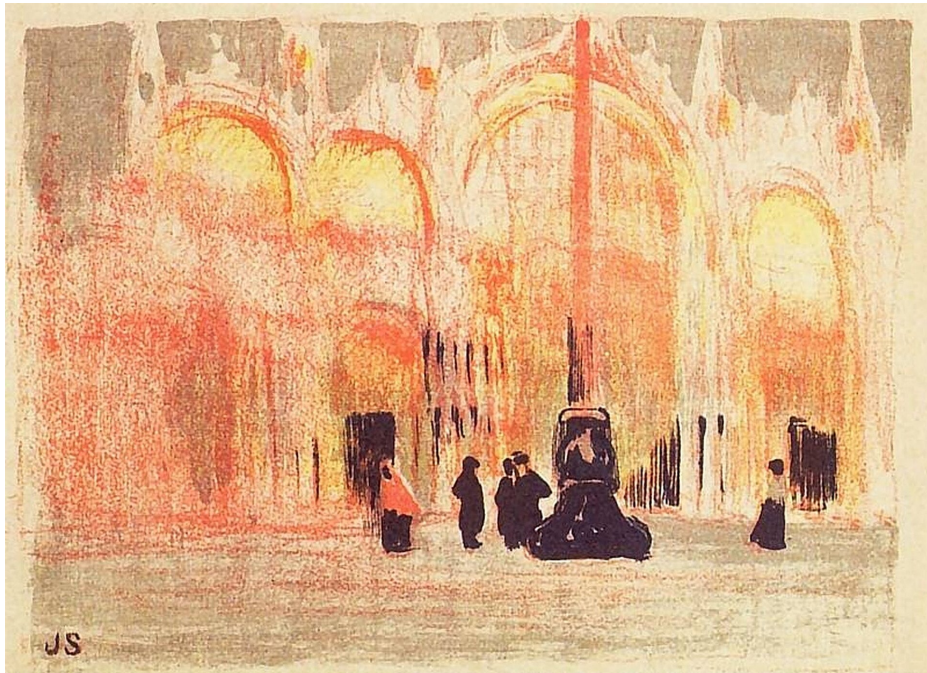
2. Efekty luministyczne, kolorystyka z dominacją żółcieni, ciepłych brązów i odcieni oranżu określają jasno porę roku – lato.

3. Operowanie swobodnymi plamami wskazuje na inspirację francuskim impresjonizmem.

Jan Stanisławski, „Ule na Ukrainie”, 1895r. , Muzeum Narodowe w Krakowie, pinakoteka.pl, CC BY 3.0

Polecenie 1

Zapoznaj się z poniższymi dziełami Jana Stanisławskiego i określ wpływ impresjonizmu na styl polskiego artysty.



Jan Stanisławski, „Kościół San Marco w Wenecji”, litografia, 1901r., Muzeum Narodowe w Krakowie, pinakoteka.pl, CC BY 3.0



Jan Stanisławski, „Planty krakowskie”, ok. 1903r., Muzeum Narodowe w Krakowie, pinakoteka.pl, CC BY 3.0

Połączenie impresjonizmu i syntezy

Widok cerkwi w Michałowie upamiętnia rodzinne strony malarza, często odwiedzane podczas okresu podróży zagranicznych. Obraz łączy cechy impresjonistyczne i symboliczne. Jest czystym pejzażem, pozbawionym sztafażu i obecności śladów jakiegokolwiek współczesnej cywilizacji. Zastosowane przez artystę środki wyrazu sprawiają wrażenie syntetycznych i ograniczają się do płaskich plam barwnych z efektami luministycznymi i ekspresyjnym malarskim gestem.



1. Widok ujęty jest z oddali, z górnego punktu widzenia, z perspektywy lotu ptaka.
2. Wyraźna faktura i pewne, dynamiczne pociągnięcia pędzla dodają świeżości pejzażu z dominacją architektury.
3. Krajobraz i architektura malowane są szkicowo.
4. Malarz podkreślił wpływ światła w białych plamach ścian, a przede wszystkim w hełmach wież.
5. Kolorystyka natury oddaje jesienny nastrój pejzażu.

Jan Stanisławski, „Cerkiew Michajłowska w Kijowie”, ok. 1903r, Muzeum Narodowe w Warszawie, pinakoteka.pl, CC BY 3.0

Uroszczenia w malarstwie Stanisławskiego i dążenie do syntezy środków wyrazu sprawiają często wrażenie szkicowości. Malarz unika szczegółowości na rzecz impresjonistycznego uchwycenia ulotności i oddania wrażenia światła i jego wpływu na naturę.

“ Pole kapusty, odznaczające się ogromną prostotą i powszedniością motywu, sprawia wrażenie improwizowanej notatki malarskiej, której autor w kilku szybkich, celnych pociągnięciach pędzla zamyka bezmiar światła, powietrza i przestrzeni. W tym niewielkim obrazku dążenie Stanisławskiego do syntezy obserwowanych w naturze form prowadzi już niemal do granic abstrakcji. Płaski, rozległy pejzaż został tu sprowadzony do kilku poziomych stref barwnych, doskonale oddających głębię prześwieconej słońcem, bezkresnej przestrzeni.

Źródło: Galeria Malarstwa Polskiego. Przewodnik Multimedialny, 2005



Jan Stanisławski, „Pole kapusty” , ok. 1895-97, Muzeum Narodowe w Warszawie, cyfrowe.mnw.art.pl, CC BY 3.0

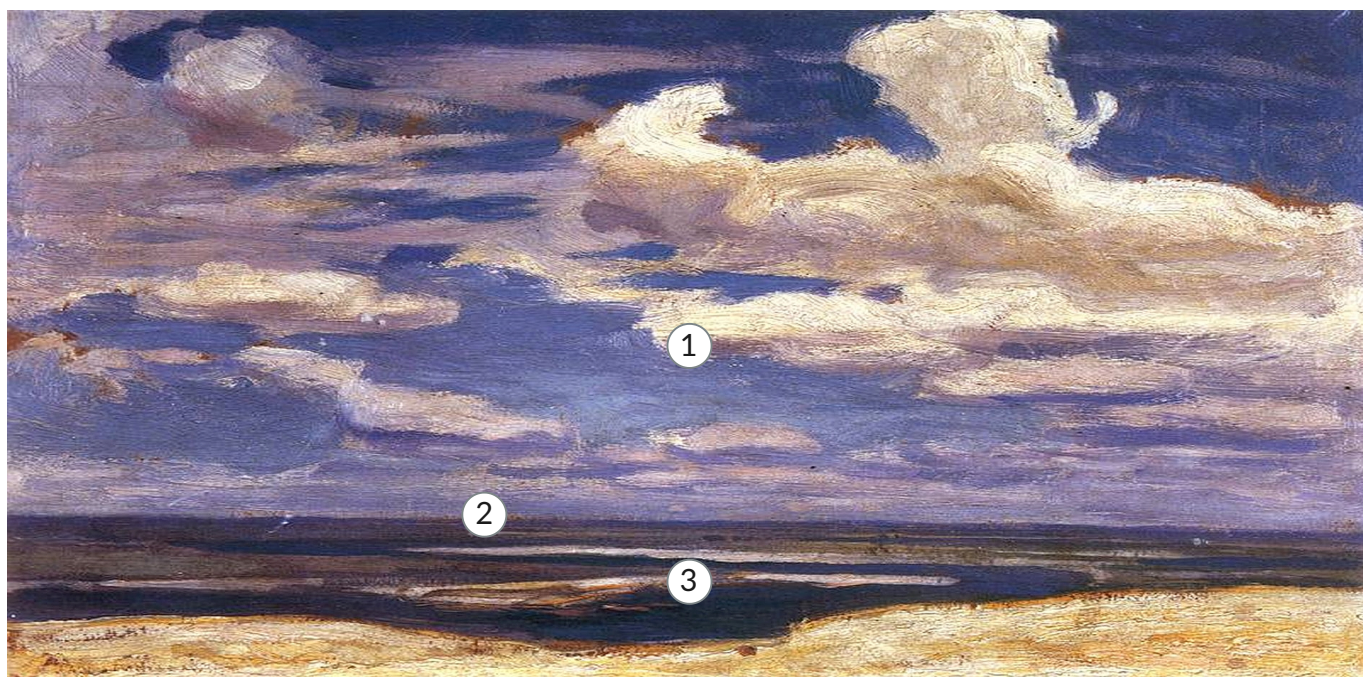
Tematyka nieba i wody często pojawiała się w obrazach Stanisławskiego.

“ Artysta wielokrotnie obserwował jego brzegi, meandry i limany o różnych porach dnia i roku, przy pogodzie pochmurnej i słonecznej. Efektem tej fascynacji stała się seria pejzaży – swoistych „pieśni o naturze”, w których pierwszoplanowa rola przypadła wijącej się rzece i jej barwie, zdominowanej przez głębokie szafiry, błękity nieba kontrastujące z bielą łąk piasku i łagodnie harmonizujące z zieleniami, fioletami czy ugrami przybrzeżnych łąk.

Źródło: <http://www.imnk.pl/gallerybox.php?dir=XX028> (dostęp z dnia 31.03.2018)

“(…) Zenon Przesmycki pisał, że w tych „głębokich syntezach coraz więcej migotało nieuchwytnych, zaświatowych, – rzecz by, metafizycznych pierwiastków i akcentów; śmiałe stylizacje linii i transpozycje barw sięgały niekiedy aż do czysto rytmicznych esencji natury, aż do tajemniczo symbolowanych znaczeń”. Symboliczne odczytywanie tych kompozycji dotyczy również samego Dniepru mającego swoje ważne miejsce zarówno w polskiej historii, jak i literaturze.

Źródło: <http://www.imnk.pl/gallerybox.php?dir=XX028> (dostęp z dnia 31.03.2018)



1. Większość powierzchni obrazu zajmuje niebo – malarz skupił się na jego studium, zwłaszcza na chmurach, którym nadał wyrazistą fakturę.

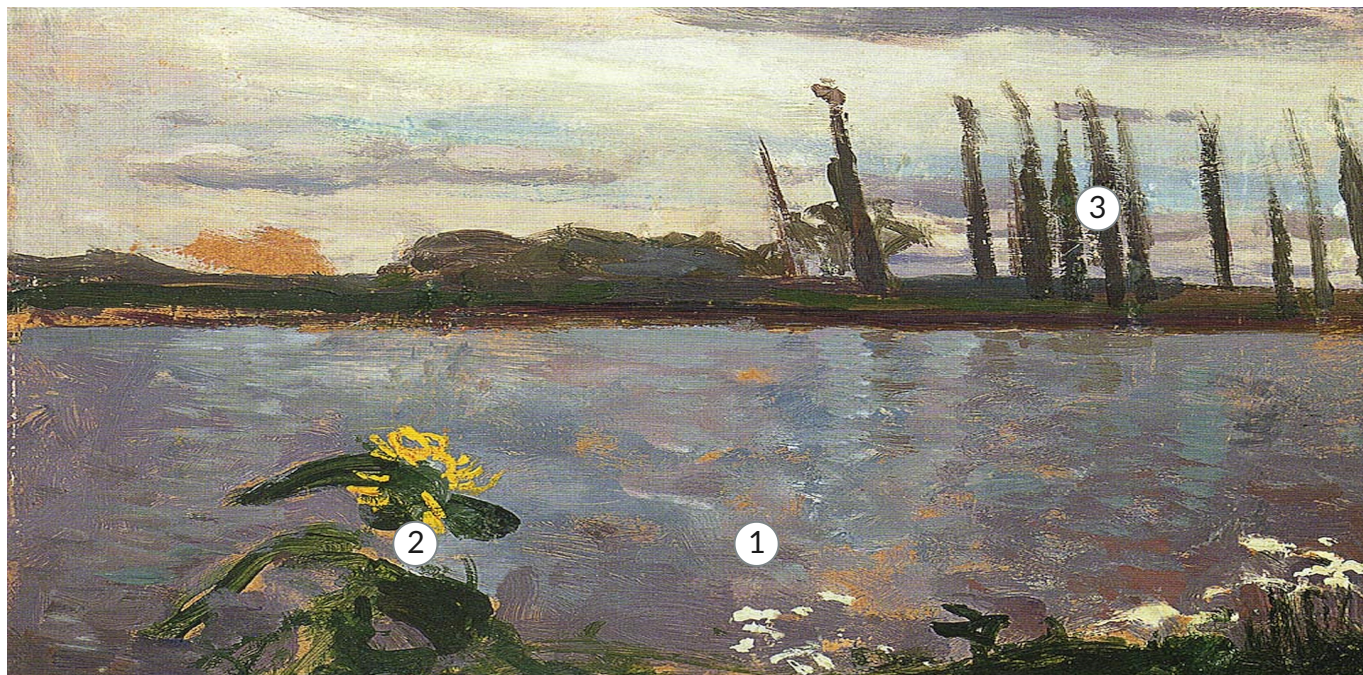
2. Partie pejzażu są rozległe, namalowane płaskimi plamami.

3. Syntetyczny pejzaż z ciemnymi plamami rzeki kontrastuje z dynamicznymi obłokami.

Jan Stanisławski, „Obłok nad Dnieprem”, 1903, Muzeum Narodowe w Krakowie, pinakoteka.pl, CC BY 3.0

Symboliczny charakter dzieł Stanisławskiego

Około 1900 roku w twórczości Stanisławskiego pojawia się symbolizm malarskich wizji natury połączony z romantyczną nastrojowością oraz echem secesji. Pejzaże artysty mają smutny w wyrazie nastrój przepełniony nostalgią. Środki wyrazu są także odmienne – światło jest bardziej rozproszone, sceny zazwyczaj przedstawiają zmierzch, kolorystyka staje się ponura, matowa, barwy – ciemniejsze.



1. W pejzażu dominuje nastrój nostalgii i smutku, wyrażony w fioletowo-niebieskiej wodzie, w której odbija się ponure niebo.
2. Melancholia wyrażona jest w postaci samotnego słonecznika, uginającego się pod wpływem wiatru – jest on symbolem słabości i bezradności.
3. Pochylone przez wiatr smukłe topole nad rzeką świadczą o uległości.

Jan Stanisławski, „Pustawarnia na Ukrainie”, ok. 1902, Muzeum Narodowe w Warszawie, artyzm.com, CC BY 3.0

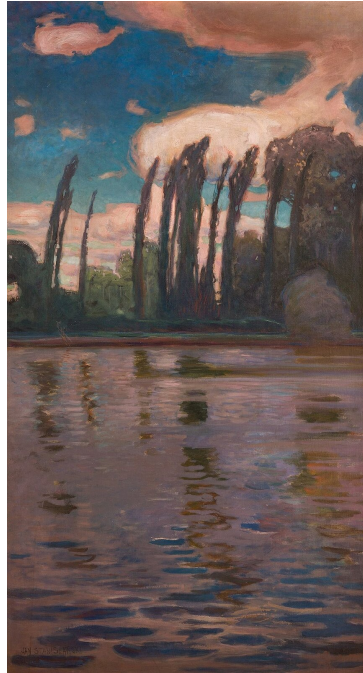
“ W 1900 roku w Pustawarni na Ukrainie powstał jeden z najpiękniejszych, ale i największych pejzaży Jana Stanisławskiego, przywołujący motyw topoli, znany w kilku wersjach olejnych, szkicach ołówkowych oraz w wersji graficznej, zamieszczonej w czasopiśmie „Chimera”.

Kompozycja malowana jest z rozmachem, przy użyciu szeroko kładzionych plam kolorów, wśród których dominują barwy ciemne, lekko rozjaśnione przez biele użyte w partii chmur, oraz szafiry nieba. Secesyjna stylizacja kształtów, zwłaszcza w formie finezyjnie wygiętych topoli, dodatkowo podkreśla walory ekspresyjne kompozycji.

Stanisławski rozstrzyga na płótnie uniwersalne problemy związane z symboliką przemijania. W tafli wody, która w myśl symboliki Młodej Polski jest odpowiednikiem duszy ludzkiej, niczym w lustrze odbijają się zwiastujące dramat ciężkie chmury, a smukłe topole pochylają się pod naporem wiatru – nieśmiertelnego żywiołu powietrza, odczytywanego także jako symbol nieskończoności, wieczności czy dążenia do wolności.

Nad całością dominuje nostalgiczny nastrój kończącego się dnia. Topole nad wodą w typowy dla Młodej Polski sposób wyrażają stan duszy artysty, tym samym można je uważać za malarski odpowiednik literackiego „pejzażu wewnętrznego”.

Źródło: <http://www.imnk.pl/gallerybox.php?dir=XX031> (dostęp z dnia 31.03.2018)



Jan Stanisławski, „Topole nad wodą”, 1900, Muzeum Narodowe w Krakowie, pinimg.com, CC BY 3.0

W twórczości Jana Stanisławskiego obecne są wpływy modernistycznej filozofii i **dekadentyzmu**. W starym sadzie uwiecznionym na obrazie *Zmrok* malarz łączy tendencje schyłku wieku z elementami ekspresyjno-secesyjnymi, które w dziele potęgują depresyjny nastrój smutku, niepewności i tajemnicy. W **nokturnie** można dostrzec analogie z dziełami Ferdynanda Ruszczyca.



1. Kolorystycznie kompozycja jest monochromatyczna – dominują w niej odcienie ciemnoniebieskich barw, połączonych z szarościami i zgniłą zielenią.
2. Głównym środkiem wyrazu jest nastrój budowany przez kolor, ekspresję powyginanych drzew.
3. Symbolika dzieła odnosi się do nastroju grozy i mroku natury.

Jan Stanisławski, „Zmrok”, 1900r., Muzeum Narodowe w Krakowie, pinakoteka.pl, CC BY 3.0

Polecenie 2

Porównaj *Zmrok* Stanisławskiego z zamieszczonym poniżej obrazem Ferdynanda Ruszczyca. Opisz, co łączy dzieła.



Muzeum Narodowe w Warszawie

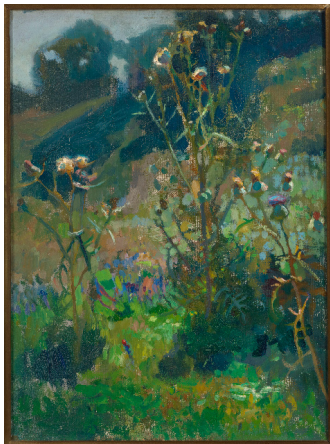
Ferdynand Ruszczyca, „Stare jabłonie”, 1900, Muzeum Narodowe w Warszawie, wolnelektury.pl, CC BY 3.0

Inna wersja zadania



Ćwiczenie 1

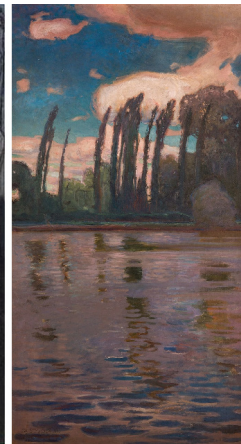
Podaj tytuły dzieł Jana Stanisławskiego.



.....



.....



.....

Ćwiczenie 2

Wskaż style i techniki artystyczne, które widoczne są w dziełach Jana Stanisławskiego.

☐ chiaroscuro

☐ dywizjonizm

☐ pointylizm

☐ impresjonizm

☐ symbolizm

Ćwiczenie 3

Wskaż dzieła, które znajdują się w zbiorach Muzeum Narodowego w Warszawie.

☐ *Pustawarnia na Ukrainie*

☐ *Cerkiew Michajłowska w Kijowie*

☐ *Zmrok*

☐ *Obłok nad Dnieprem*

☐ *Topole nad wodą*

Ćwiczenie 4



Muzeum Narodowe w Warszawie

Podaj tytuł i autora dzieła zamieszczonego powyżej oraz obrazu Stanisławskiego, w którym malarz podejmuje podobny temat.

Autor obrazu .

Tytuł dzieła .

Tytuł obrazu Stanisławskiego, w którym malarz podejmuje podobny temat .

Inna wersja zadania



Ćwiczenie 5



Nazwij obiekt znajdujący się na powyższym obrazie i podaj miejscowość, w której się znajduje.

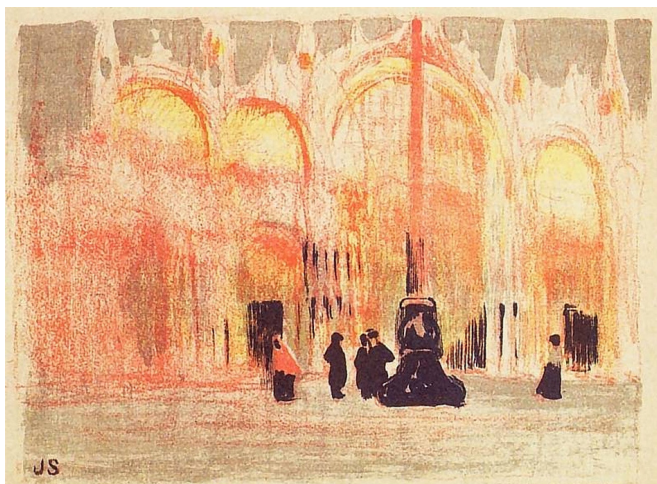
Nazwa obiektu:

Miejscowość:

Inna wersja zadania

Ćwiczenie 6

Podaj miasta przedstawione na obrazach.



.....

.....

Ćwiczenie 7

Uzupełnij tekst.

Jan Stanisławski ukończył studia matematyczne na Uniwersytecie Warszawskim i naukę w Klasie Rysunkowej u , a w krakowskiej Szkole Sztuk Pięknych kształcił się u Izydora Jabłońskiego i Władysława Łuszczkiewicza. Do jego zasług należy wprowadzenie w krakowskiej uczelni metody studiów plenerowych. Angażował się w życie intelektualno-artystyczne – sprawował funkcję prezesa „Sztuka”, którego współtwórcą. Lata 1885-1897 spędził w , gdzie zetknął się z impresjonizmem.

Słownik pojęć

Dekadentyzm

fr. *décadence* – *upadek, schyłek*, termin określający tendencję występującą w literaturze w 2. połowie XIX i w początkach XX w. jako wyraz przekonania o kryzysie i upadku tradycyjnych form kultury europejskiej.

Impresjonizm

fr. *impressionisme*, łac. *impressio odbicie*, wrażenie, kierunek w sztuce, przede wszystkim w malarstwie, rozwijający się głównie we Francji w latach 70. i 80. XIX w.

Modernizm

zespół różnorodnych zjawisk artystycznych w sztuce na przełomie XIX i XX w., powstających w opozycji do realizmu, określonych ogólnym terminem – styl ok. 1900 występujących w różnych krajach pod odmiennymi nazwami, m.in. w Wielkiej Brytanii jako *modern style*, we Francji – *L'art Nouveau*, w Niemczech i Austrii – *Jugendstil*; w Polsce przyjął się termin *secesja*; z modernizmem wiąże się także zjawisko wzmożonej aktywności symbolizmu, a także budzenie się w wielu krajach silnego poczucia odrębności narodowej (np. *Młoda Polska*); w architekturze modernizm odróżnia się niekiedy od secesji jako tendencję odchodzenia od historyzmu, poszukiwanie prostoty i dążenie do funkcjonalności.

Nokturn

łac. *nocturnus* – nocny, obraz przedstawiający pejzaż nocny lub scenę figuralną rozgrywającą się w nocy, w którym główny nacisk jest położony na efekty świetlne.

Symbolizm

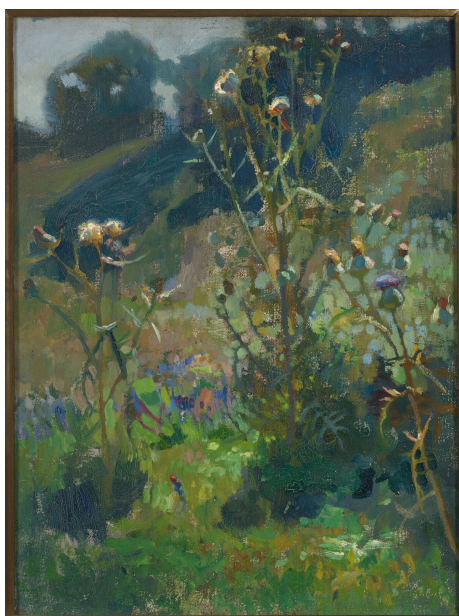
gr. *symbolon* znak umowny – prąd artystyczny kształtujący się głównie w literaturze, malarstwie i muzyce, skodyfikowany w latach 80. XIX w. we Francji, który w następnych

latach inspirował literatury i sztukę modernizmu w innych krajach Europy oraz Ameryki Północnej i Ameryki Południowej. Na przełomie stuleci stawał się tam najważniejszym składnikiem nowatorskich poszukiwań estetyczno-warsztatowych, a potem stanowił ważny układ odniesień dla różnych kierunków awangardy

Słownik pojęć opracowano na podstawie:

encyklopedia.pwn.pl

Galeria dzieł sztuki



Jan Stanisławski, „Bodiaki pod słońce”, przed 1895, Muzeum Narodowe w Warszawie, cyfrowe.mnw.art.pl, CC BY 3.0

Bibliografia

Galeria Malarstwa Polskiego. Przewodnik Multimedialny, MNW 2005

Teresa Stepnowska, Jan Stanisławski, Warszawa: KAW, 1976

<http://www.imnk.pl> (dostęp z dnia 31.03.2018)